

Una vaga per oblidar

- Som davant d'un pols entre els sindicats d'ensenyament i la conselleria que no portarà a res

SALVADOR CARDÚS*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 19.03.09

És francament difícil d'entendre el sentit i el propòsit de la vaga que els sindicats amb representació a l'ensenyament públic han convocat per avui, si fem cas de les raons que addueixen. En el comunicat de la convocatòria, del 4 de febrer, hi ha una notable barreja de retrets al Departament d'Educació, que van des de la suposada actitud de menyspreu cap als sindicats --que ells fan extensible a tot el professorat, és clar-- fins a la crítica al projecte de llei d'educació de Catalunya (LEC), passant per la negligència organitzativa o un "dèficit democràtic" en la presa de decisions, entre molts altres. Així, doncs, el fet de sumar el no a una llei transcendental per al país amb el rebuig a un irrellevant canvi de calendari, o el de demanar que es construeixin més escoles juntament amb el de parlar de les substitucions del personal, per acabar exigint la dimissió del conseller Maragall --per cert, l'única frase que el comunicat destaca escrivint-la en negreta--, tot posat en el mateix pla, mostra fins a quin punt l'argumentari és un calaix de sastre malgirbat. És a dir, una barreja de reclamacions possibles i impossibles, de raons fonamentades amb judicis d'intencions i de qüestions d'organització pràctica amb diatribes ideològiques. En definitiva, es tracta d'una vaga que, en cap cas, pot arribar a aconseguir els objectius que declara.

¿COM S'HA d'interpretar aquesta vaga, doncs, si no forma part de cap procés de negociació en particular? Des del meu punt de vista, som

davant d'un pols entre els sindicats de l'ensenyament públic i el Departament d'Educació, en el qual els primers aprofiten un veritable i en molts casos justificat malestar del professorat per seguir amb una guerra que mai no en resoldrà les causes profundes. Efectivament, les exigències concretes de la vaga --de les genèriques no cal parlar-ne, perquè és absurd demanar la lluna en un cove-- es desfan com un bolado. Per una banda, i pel que fa a la LEC, tots els actors socials implicats en l'educació ja han tingut l'oportunitat d'expressar la seva opinió --i amb tota legitimitat, perquè és l'òrgan legislatiu del país--, ara toca al Parlament de Catalunya aprovar la llei que cregui més convenient. Una llei que serà resultat d'un pacte de criteris i interessos, com correspon a una qüestió tan fonamental com aquesta. Per altra banda, la protesta per una proposta de racionalització horària llargament estudiada i recomanada pel Consell Escolar de Catalunya, o l'exigència de retirada de la possibilitat de quatre hores extres voluntàries --demanda que, per cert, ja ha estat acceptada per la conselleria-- són del tot insuficients per donar compte d'una resposta tan generalitzada com sembla previsible que obtindrà la crida sindical.

En canvi, el malestar és real, i això és el que dóna volada a la vaga, no pas les raons dels que l'han convocada. Un malestar, en un cert sentit, que es podria considerar exagerat, tenint en compte que el professorat és, potser, el col·lectiu de funcionaris --i de treballadors en general-- que els últims anys ha vist com se'ls han millorat de manera més substancial les seves condicions laborals de sou o de reducció del temps lectiu, entre d'altres. Però és que els fonaments del malestar no són en allò que avui els sindicats exigeixen, sinó en causes molt més profundes i que, en gran part, ni tan sols són particulars de l'escola pública catalana, sinó de la majoria de sistemes educatius europeus i occidentals. Només que

obríssim una mica la vista cap al món educatiu exterior, veuríem que amb independència dels models, algunes de les raons generalitzades del malestar educatiu són degudes a allò que podríem anomenar problemes de civilització, als estils de vida, les formes de lleure, el paper de les famílies, la crisi d'expectatives respecte del valor de l'escolarització, els límits de diversitat que l'escola és capaç d'atendre, i tantes altres qüestions davant de les quals una vaga és un gest pueril, més propi d'una rebequeria que no pas d'una acció estratègica.

EL MÉS GREU d'aquesta vaga, doncs, ja no és ni el temps perdut pels escolars ni les molèsties causades als pares, sinó la seva inutilitat. Ni servirà per retirar la LEC del Parlament --¡només faltaria!--, ni retornarà als sindicats la capacitat de tutela de les decisions de la conselleria que havien tingut fins ara, ni hi ha cap indici que faci pensar que, a aquestes alçades, el president Montilla vulgui --ni pugui-- prescindir d'un dels consellers més compromesos amb el seu càrrec. Encara pitjor: aquesta vaga afegirà malestar al malestar perquè erosiona la ja fràgil confiança entre tots els actors educatius. Una confiança que, davant d'una situació de crisi --i no parlo pas de la financera, perquè aquesta era prèvia--, és la condició necessària de qualsevol possible col·laboració entre professorat, pares, escola i Administració.

Abans se solia dir allò de "¡Déu nos en guard d'un ja està fet!". De manera que l'única manera intel·ligent d'intentar sortir del forat és oblidar tan aviat com sigui possible aquesta vaga estèril. I, tot seguit, treballar responsablement per recuperar la confiança que cal per plantar cara a uns desafiaments que, per bé i per mal, ni són particulars d'aquí, ni els provoca o els resoldrà cap política educativa ni cap llei en particular, sinó una acció concertada de tots plegats.